

על כהנים בבתי-ספר לרפואה ועל ההבדל בין תשובה ליחיד לפירסומה בדפוס

לכבוד העורך,

אבקש לשאול על תשובתו של הרב גורן זצ"ל שפורסמה בגליון האחרון של אסיא¹ בעניין ההיתר לכהנים ללמוד בבתי ספר לרפואה.

תשובה זו נכתבה במקורה עבור הרב לארי וקסמן ועבורי. כשראיתי שהתשובה פורסמה גם בספר **תורת הרפואה** לרב גורן, שהופיע לאחר פטירתו, שמתתי לב לקטע האחרון²:

"אולם עלינו להדגיש ולהזהיר בצורה ברורה שפתרון זה הוא לשעת הדחק בלבד, וכאשר אין שום מוצא אחר. אבל יראי ה' המדקדקים במצוות ונזהרים בקלה כבחמורה, אל להם להשתמש בפתרון הנ"ל כל עוד יכולים הם להמנע מלהזדקק לו".

בקטע זה הרב מסתייג קמעא מן ההיתר הגמור ומגבילו לשעת הדחק.

קטע אחרון זה אינו בתשובה המקורית שהעתק ממנה מצורף. (אמנם בתשובה הקצרה שפורסמה בספרו בעמודים 263-264 אין שום הסתייגות. במכתב זה מתייחס הרב גורן לעצתו כ"פתרון קל" לכל הבעיות ההלכתיות הקשורות לכהנים הלומדים בבית ספר לרפואה).

הרהרתי בליבי שאולי קטע זה נוסף בידי עורך הספר. אבל לאור מה שכתבת בהערה³ שהתשובה המקורית נמסרה לכם ע"י הרב סמוך לכתיבתה, תוכלו בודאי לענות לי האם הרב גורן הוסיף קטע זה גם לתשובה המקורית שהתקבלה אצלכם?

אודה לכם על בירור העניין.

ד"ר יואל ב. וולולסקי

.1. **אסיא** סט-ע (י"ח א-ב) עמ' 84-65. לעיל עמ' 157-176.
 .2. עמ' 84 **באסיא** שם. לעיל עמ' 176.
 .3. הערת כוכב (*) בראש המאמר, עמ' 157 לעיל.

תשובת ד"ר ישראל תמרי¹

לכבוד העורך,

התשובה שנתן הרב גורן זצ"ל לד"ר ולוולסקי היא תשובה לאדם פרטי. כאשר הרב הכין לעריכה את ספרו "תורת הרפואה" הוא הוסיף את הפיסקה בסוף פסק ההלכה.

הפתרון הוא פתרון, ולא השתנה דבר בין הפתרון שניתן לד"ר ולוולסקי לבין הפתרון שבספר. אולם הרב זצ"ל ראה לנכון להוסיף מה שהוסיף אבל הוספה זו אינה מעלה ואינה מורידה לגבי הפתרון.

אתן דוגמא אחרת. לטלטול בשבת יש פתרון של ערוב וזה פתרון טוב והלכתי ורוב עם ישראל משתמשים בו. יש אנשים שלמרות הפתרון הנ"ל לא מטלטלין גם במקום שיש ערוב ולא בגלל שהפתרון אינו נכון לדעתם אלא זו החמרת יתר שנטלו על עצמם (הרב קוק זצ"ל והרב גורן זצ"ל לא טלטלו בשבת גם במקום הערוב) וישנן דוגמאות רבות נוספות.

ד"ר ישראל תמרי
עורך "תורת הרפואה"

הוספת עורך אסיא

על ההבדל בין ניסוח תשובה הלכתית אישית לרופא, לבין ניסוח אותה תשובה לקראת פירסומה בדפוס, כפי שלמדנו מדרכו של הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, ראה מ' הלפרין, "קוים אחדים לדרכו של הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל בהלכות רפואה פיקוח נפש", אסיא נז-נח (ט"ו, א-ב) 17-61, בעמ' 43-48.

ד"ר מרדכי הלפרין

מקור: אסיא עג-עד עמ' 192-193 (2004).

1. חתנו של הרב שלמה גורן זצ"ל.